



Formål med veilederen:

- Høyest mulig kvalitet på våre jaktprøver
- Best mulig bedømmelse, gjennom
 - Lik gjennomføring av prøven
 - Lik tolkning av reglene
- Samme måte å gjennomføre arbeidet etter prøven, inkludert dommermøtet



Innhold:

- Moral og etikk
- Før prøven
- Gjennomføring av prøven
- Bruk av reglene
- Etter prøven

Moral og etikk



- Hvorfor går vi jaktprøver?
- Mål for jaktprøven
- Dommerens viktigste oppgaver
- Både uerfarne og svært erfarne hundeførere kan gjøre dagen vanskelig
- Vi som dommere må ta alle typer hundeførere

Etiske retningslinjer



- Opptre korrekt og vis avmålt høflighet så lenge bedømmelsen varer
- Alle må behandles likt, også om det er venner, andre dommere eller nybegynnere
- Vær objektiv og positiv, se det beste i hundene
- Vær i god form, vær presentabel .



Før prøven

- Dommerens forberedelser
 - Klar avtale om bruk av terreng
 - Er det annen planlagt aktivitet i området?
 - Hvor i terrenget står det elg ?
 - Husk dommerens merking av hunden
 - Planlegg plassering av dommers / hundeførers bil

- Kontakt med hundefører . klar avtale
 - Husk at vi representerer områdeklubben og NKK
 - Ta raskt kontakt med hundefører når du har fått tildelt en hund

- Slippsted
 - Planlegg aktuelle slippsteder i forhold til vindretning
 - Prøv å unngå at det står elg for nærme slippstedet

- Sjekk av hundens formalia
 - regnr, ID, vaksinerings

- Gå igjennom planen for dagen med hundefører
 - Biler, vindretning, slippsted,



Gjennomføring av prøven

- Roller . hundefører . dommer
 - Hundefører styrer fram til lostid > 90 min, deretter styrer dommeren
 - Hjelp en uerfaren hundefører slik at han/hun ikke ødelegger for hunden, lyder, gangfart og lengde på forflytninger
 - Sitt og hør på losen passe langt unna, slik at hundens arbeid ikke forstyrres

- Prøvens gang
 - 90 . 30 . 30, husk å gi hunden mulighet til å få full lostid, støkk forsiktig
 - Først 90 minutter lostid, så en FORSIKTIG innkalling, for å ikke støkke
 - En kraftig innkalling, kan føre til en for hard støkking
 - 10 p i M-4 krever minst 150 minutter samlet lostid

- Bruk av hjelpemidler
 - Peiler, mobiltelefon, radio kan brukes fritt, men på hundeførers ansvar
 - Hvis dommeren ønsker å bruke telefon, eller peile hunden, skal dette foregå med hundeførers samtykke
 - Informasjon fra peiling av hunden skal ikke brukes i bedømmelsen
 - Forflytning med bil, så mye hundefører / dommer ønsker

- Prøvetid
 - Minimum 6 timer
 - Forlengelse av prøvetiden, så lenge det kan gi poeng og er skytelys, dommeren vurderer hva som er tilstrekkelig skytelys
 - Husk at bilkjøring med hunden i bilen, føring av hunden i bånd, ikke skal telle med i prøvetiden



Bruk av reglene

- Reglene beskriver hvilke egenskaper hos hunden vi ønsker å prøve i det enkelte moment
- I hvert enkelt moment er disse egenskapene detaljert beskrevet
- Hvert moment har en poengskala som hjelper dommeren i å gi hunden riktig poengsum
- I de fleste momentene har dommeren mulighet til å bruke skjønn. Dersom dommeren velger å bruke skjønn skal han:
 - Beskrive og begrunne sine vurderinger i Skogsprotokollen, i de momentene skjønn er brukt
 - Om nødvendig utdype disse forklaringene og forsvare disse i dommermøtet



Søk . M1

- Vi ønsker å måle hundens søk
- Med søk menes hundens frie søk, uten hjelp fra spor eller overvær
- Vi ønsker å vite noe om:
 - Tempo i søket
 - Søkturens lengde
 - Søkets mønster (omfang av søksturen)
 - Avstand til prøvegruppen
- Dette er vanskelig uten hjelpemidler
 - Her er dommerens erfaring og forståelse av situasjonen den dagen viktig
 - Husk at tvil skal komme hunden til gode
 - Dommerens kunnskaper om terrenget er svært viktig for en god bedømmelse. . .
- Søksturene **skal** noteres i tabellen på Skogsprotokollen, ikke i teksten
- Vær bevisst på å forstå hva som er en søkstur
- Vi bør se flere søksturer for å kunne bedømme søket
- For å bruke de beste karakterene i skalaen bør vi ha sett flere søksturer
- Søksturen som fører til uttak skal telle med, men
 - Dersom denne avviker fra de andre turene må dommeren bruke sitt skjønn eller bestemmelsen om avvikende søksturer



Evnen til å finne elg . M2

- Hunden bruker sin luktesans, sin hørsel og sitt syn for å finne elg
- Her ønsker vi å bedømme:
 - hundens evne til å finne elg
 - Hundens evne til å bruke og til å kombinere disse sansene
- Bedømmelsen av momentet er subjektiv og dommerens erfaring er viktig for å kunne gi riktig poengsum
- Avstanden til uttaket teller i poengsettingen
- Husk å vurdere vindretning sammen med sporarbeid
- Kunnskap om terrenget vil være avgjørende for en god bedømmelse
- Dersom uttaket kommer på en av de første søksturene og uttaket skjer nærme prøvegruppen, gjerne under 300 m skal en være forsiktig med å dra fram de høyeste poengene



Evne til å stille elg i uttaket . M3

- Med evne til å stille elg i uttaket menes hundens evne til å få elgen til å bli stående i uttaksområdet eller i dets umiddelbare nærhet.
- Med uttaksområdet menes der hunden først begynner å lose.
- Dommeren vurderer basert på sitt skjønn og sin erfaring hvor stort uttaksområdet er.



Losarbeidets kvalitet . M4

- Med losarbeidet menes den andelen av elgarbeidet vi hører stålos. Jo lengre losarbeid og stålos, jo større er muligheten til å lykkes i praktisk jakt.
- Etter 90 min. full lostid skal dommer forsøke å få elgkontakt **under normale forhold**, deretter prøves forsiktig innkalling på passe avstand
 - På skarpt føre / skare er det ikke nødvendig å gå helt innpå losen. Dette vil kunne ødelegge hundens arbeid
- Etter innkalling skal losen støkkes **forsiktig**, de to påfølgende støkinger skal foretas etter 30 minutters lostid(er)
- Dersom første eller andre støkking blir for hard, får ikke hunden en reell mulighet til å stille elgen på nytt.
 - Dette kan skje gjennom at forsøket på innkalling er for kraftig, eller at dommer støkker for hardt
 - Dersom dette inntreffer må dommeren bruke sitt skjønn for å dømme riktig



Påhengelighet M-5

- Vi ønsker å måle hundens vilje til å forfølge støkket elg og oppnå ny los, på samme dyregruppe
- Påhengelighet vurderes etter hvor lang tid det tar før hunden er tilbake eller hvor langt den var villig til å følge etter elgen(e)
- Påhengelighet måles i tid før hunden er tilbake, eller hvor langt den fulgte etter dyrene, turen tilbake teller ikke på antall km



Oppførsel når losen løsner og evne til å stille støkket elg Æ M6

- Hund skal følge taus etter dyregruppen
- Vi ønsker gjentak raskest mulig
- Vi ønsker flere gjentak for at jegeren skal få flere sjanser
- Vi ønsker lengst mulig lostid



Losmålets hørbarhet . M7

- Vi ønsker hunder med et godt losmål, som høres langt
- Vi ønsker at hunden bruker sitt lungevolum for å høres godt
- Husk at avstanden vi kan høre losen kan variere MYE med vær og føre
 - Snø på trærne
 - Topografi
 - Regn, vind



Bruken av målet . M8

- Her ønsker vi å måle lostakt / antall bjeff pr. minutt og kvalitet på losføringen
 - Opphold i losen, skal ikke trekke ned på måling av lostakten
- Vi ønsker en jevn, taktfast losføring, med færrest mulig opphold for å gi hundeføreren en best mulig sjanse til å stille innpå losen



Samarbeid . M9

- Med samarbeid mener vi at hunden viser at den jakter sammen med hundefører
- Vi vurderer:
 - hundens evne og vilje til å ta kontakt i søk
 - hundens vilje til å komme tilbake etter å ha vist påhengelighet
- Hunder som avbryter elgarbeidet for tidlig, straffes for dette med lavere poeng i momentet



Lydighet . M10

- Vi ønsker å måle hundens vilje til å følge kommandoer fra fører
- På en jaktprøve er slike kommandoer typisk
 - Innkalling fra søk
 - Innkalling fra los



Etter prøven

- Er hunden i skogen?
 - Hundefører må hjelpes med å finne igjen hunden, dersom denne ikke er koblet ved prøvetidens slutt
- Innstilling til premiering
 - Dersom dommeren velger å gå ut med sin innstilling, understrek at det er dommermøtet/NKK som avgjør
- Bruk av dommerkolleger / prøveleder
 - Diskuter gjerne bedømmelsen med prøveleder eller en dommerkollega basert på et velskrevet hendelsesforløp
- Forberedelser til dommermøtet
 - Skogsprotokoll fra separatprøver skal sendes inn til prøveleder senest en uke etter at prøven er gjennomført



Før Dommermøtet

- En gjennomgang av skogsprotokollene, med henblikk på god norsk i hendelsesforløpet og klare beskrivelser før dommermøtet, gir bedre kvalitet og et mer effektivt dommermøte
- Er alle skogsprotokoller sendt inn ?
- Skogsprotokollen skal fylles ut med poeng selv om prøver er avbrutt
- Innkallingen til møtet bør være skriftlig eller på mail, gjerne med en påminnelse på SMS
- Dommer som har vært i skogen og dømt hunder, skal møte for å redegjøre for eget dommerarbeid og kunne delta aktivt i resten av møtet



Dommermøtet

- Dommermøtet bør vi se skogsprotokollene på lerret ved hjelp av prosjektør for felles gjennomgang på møtet
- Et dommermøte bør ha en sekretær som fortløpende gjør de endringer i skogsprotokollen dommermøtet blir enige om
- Klubben bør føre oversikt over frammøte